UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Aurea Rosa id est preclarissiam[!] expositio sup[er] euangelia totius anni: de Tempore [et] de Sanctis. tam s[ecundu]m ordine[m] Predicato[rum] q[uam] s[ecundu]m Curia[m]

Mazzolini, Silvestro

[Augsburg], 31. Okt. 1510

VD16 M 1750

Feria quarta post dominica[m] prima[m] in Quadragesima. Text[us] eua[n]g. Matth. ca. xij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70429

Visual Library

Hic adhuc lac habet in ore (pfeciſti laudem) .i. pfectam feciſti laudem chriſti filij tui o pater eterne Chryſ. ſup Math. Tanq̄ ſi dicat. Eſto: culpa eſt q2 iſti clamāt: ſed nunqd mea culpa eſt: q2 ante tot milia annoꝝ futuꝝ ꝓpha p̄dixerat. Hec ille. (Et relictis illis: abijt foras extra ciuitatē in bethaniā) que erat poſt montē oliueti ſcd̄o miliario ab hieruſalez. Chryſo. Hinc intelligēdū eſt ꝙ dn̄s tāte fuit paupertatis: ꝛ ita nulli adulatus ſit: vt in vrbe maxima nullū hoſpitē: nullā inueniret manſionē. Hec ille. Juit igit̄ bethaniam Primo: q2 nō habuit inuitātes in hieruſalē. Scd̄o: iuxta etiam Chryſoſto. vt ibi corp̄aliter quieſceret vbi etiā ſpūaliter q̄ſcebat. ſ. apud Lazaꝝ ꝛ ſorores ſe diligentes: relicta infideli ciuitate. Tertio ꝓpter exemplū noſtrum. Chryſ. Sanctoꝝ virorum eſt nō ibi querere manſionē vbi clariores ſunt viri: ſed vbi fideliores. Nec gaudent vbi epule large ſunt: ſꝫ vbi ſanctitas floret. Hec ille. Sed ꝯtra p̄mā rationem videt̄ eſſe. quia chr̄s habebat in hieruſalē illum amicū apud quē manducauit paſca Sed ad hoc poſſet dici ꝙ lꝫ ille acceptauerit chriſtum ſeip̄m inuitantē. nō tamen ip̄e inuitauit eum: conſulens ſaluti chriſti quem nolebat hoſpitari intra eos quos ī mortē eius ſciebat ꝯſpiraſſe. vel timēs ſaluti ſue ꝓpter inuidiam phariſeorum: vel alia rationabili cauſa. Si autez chriſtus fuiſſet phariſeis adulatus: ꝛ hꝰ ꝛ alij eum forte inuitaſſent: hi ratione amicicie: alij ratione laudis concupite (Ibiq꜃ manſit) nocte apud Lazarum ꝛ ſorores eius (ꝛ docebat eos d̄ regno dei) vt ſemper aliquid boni faceret: contra quoſdam p̄dicatores qui ſolum hora ſermonis dicūt verba dei et per totam diem vacant nugis.

In hac parte eſt vnum documentuꝫ in ſenſu morali: quod Chryſ. tangit dicens Malū hominē: melius locum dando q̄ꝫ reſpondendo: poteſt aliq̄s vincere: q2 malicia nō inſtruit̄ ſermonibus: ſed excitatur Et ideo dominus recedendo compeſcere ſtuduit quos reſpondendo nō compeſcuit. Unde dicitur. Et relictis illis abijt foras. Hec ille.

Feria quarta poſt dominicā primā in Quadrageſima:

Textꝰ euāg. Matth. ca. xij.

a Cceſſerunt ad Jeſum ſcribe ꝛ phariſei: dicētes. Magiſter: volumus a te ſignū videre. Qui reſpondēs: ait illis. Generatio mala ꝛ adultera ſignū q̄rit: ꝛ ſignū nō dabit̄ ei niſi ſignū Jone ꝓphete. Sicut enim fuit Jonas in ventre ceti tribꝫ diebꝫ ꝛ tribꝫ noctibꝫ: ſic erit filius hoīs in corde terre tribꝫ diebus ꝛ tribꝫ noctibꝫ. Viri niniuite ſurgent in iudicio cū generatione iſta: ꝛ cōdemnabūt eā: q̄a penitentiā egerūt in p̄dicatiōe Jone. Et ecce plꝰ q̄ꝫ Jonas hic Regina auſtri ſurget in iudicio cum generatōe iſta ꝛ cōdemnabit eam: q̄a venit a finibus terre audire ſapiētiā Salomonis Et ecce plꝰ q̄ꝫ Salomō hic. Cū aūt immūdus ſpiritus exierit ab hoīe: ambulat p̄ loca arida ꝛ inaquoſa: q̄rens requiē ꝛ nō inuenit. Tunc dicit. Reuertar in domū meā vnde exiui. Et veniens: inuenit eā vacantē: ſcopis mundatā et ornatā. Tūc vadit ꝛ aſſumit ſeptez alios ſpūs ſecū neq̄ores ſe: ꝛ intrantes habitant ibi. Et fiunt nouiſſima hominis illiꝰ peiora priorib꜃. Sic erit ꝛ generatiōi huic peſſime. Adhuc eo loquente ad turbas ecce mater eius ꝛ frēs ſtabāt foris: querentes loq̄ ei. Dixit aūt ei quidā. Ecce mater tua ꝛ fratres tui foris ſtant: querētes tē. At ipſe reſpōdens dicenti ſibi: ait. Que eſt mater mea: ꝛ q̄ ſūt fratres mei: Et extendens ma-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

nū ī diſcipulos ſuos dixit. Ecce mater mea ⁊ frēs mei. Quicūq̨ eñ fecerit voluntatē patris mei qui in celis eſt: ipe meꝰ frater ⁊ ſoror ⁊ mater eſt.

Acceſſerunt ad Jeſum ſcribe ⁊c̄.) Matt. xij. In p̄ſēti euāgelio tāguntur tria puncta: que ſunt Poſtulatio: Cōminatio: ⁊ Cōſolatio. Quantū ad p̄mū ſciēdū eſt ꝙ vt ex textu euāgelij p3: chr̄s fecerat miranda ⁊ eiecerat demonē de obſeſſo. ſed phariſei dixerūt ꝙ in beelzebub eijciebat demonia. Chr̄s aūt rōnabilr̄ oſñdit ſe virtute dei eijcere demonia. deinde acriter eoꝝ maliciā increpauit: ⁊ tūc vt h̄ dr̄: qdā eoꝝ ſil̄ cū ſcribis petiuerūt ſignū nō q̄dcunq̨: ſed circa celeſtia corpa: vt dr̄ Lu. xj. q2 ſignū de celo q̄rebāt ab eo: puta ꝙ ſol firmaretur vt tp̄e Joſue: vl̄ retrocederet vt tp̄e Ezechie. Et in h̄ tentabāt dn̄m vt dicit idē Lucas: qd̄ duplr̄ pōt intelligi Uno modo q2 tētabāt vt decipent. Alio mō vt experirentur potentiā chr̄i. Duplicitur ei detrahebant miraculis chr̄i. Uno modo dicēdo ꝙ ea faciebat ꝟtute maioꝝ demonis q̄ pōt expellere minorē: ⁊ ꝓcurare aliquas ſanitates mirabiliter. Et ſic petiuerūt ſignū in celeſtibꝫ corpibꝫ in q̄bꝫ diabolus miracl̄a nō videtur poſſe facere: vt ſic appareret chr̄s ꝟtute diaboli opari: cū in talibus corpibꝫ nihil poſſ3. ſ3 ſolū circa ea ad q̄ diaboli ptās ſe pōt extendere. Alio mō detrahebāt dicētes ꝙ erāt miracula parua: q2 cōiter erāt circa hoim ſanitates: ⁊ iō volebāt experiri ſi poterat maiora. Dicitur ḡ (Acceſſerūt ad Jeſum ſcribe). i. legis doctores nō a ſcribendo dicti: ſed a docendo ſcpturas (⁊ phariſei). i. qdā religioſi: dicti a phares qd̄ eſt diuiſio: eo ꝙ diuiſi eēnt ꝑ religioſam ꝯuerſationē q̄ntū ad exteriora a ceteris. Ad Jeſum aūt vtriq̨ acceſſerūt vt decipent eū: vel vt ſumerēt expimentū de eius ptāte (dicētes) adulatorie loq̄ndo ſm Chryſ. (Mgr̄: volumꝰ a te ſignū) id eſt miraculū: qd̄ vt in pluribꝫ dicitur ſignū veritatis rei ad quā aſſerendā fit: vel ſanctitatis eius ꝑ quē fit (videre) de celo: ſcȝ quaſi p̄ora miraculo nō fuiſſent q̄ viderāt ⁊ q̄ſi iſta nō poſſent calūniari Hiero. Qui calūniaris ea que vides oculis: manu tenes: vtilitate ſentis: qd̄ facturus es ď his que de celo venerit? Utiq̨ r̄ndebis ⁊ magos in Egypto multa ſigna feciſſe de celo Hec ille. Uide aūt phariſeoꝝ ſcribarūq̨ ſupbiā: ⁊ q̄ inpioſe loquuntur: dicētes volumus. ⁊ nō: vellemus: aut ꝓcamur (Qui reſpondēs) dure ⁊ acriter. Chryſ. Et q̄dem cū ei ꝯuiciabantur: manſuete r̄ndebat. cum aūt adulabantur: conuicioſe. demonſtrās ꝙ vtraq̨ paſſiōe erat ſupior: ⁊ neq̨ ꝯuicijs in irā deducitur: neq̨ adulatōe mollitur. Hec ille. (ait ill̄. Generatio mala) Chryſ. Mala inquā: q̄m ingrati ſemp̄ facti ſunt circa benefactores: ⁊ bn̄ patiētes deteriores fiunt: quod ē vltime malicie. Hec ille. (Et adultera). i. idolatra: vel ex idolatris deſcendens. Idolatria eñ in ſcriptura dicitur adulteriū: ſm Hiero. eo ꝙ relicto viro ꝓprio. i. deo: aīa ſequatur alienū. i. diabolū (ſignū querit) bonis ꝟbis ⁊ malo fine. i. vt me decipiant vel ꝓbent. Ideo vt dicit Raba. indigni erāt videre ſignū de celo: vnde datur eis de ꝓfundo inferni. Diſcipulis autē ſm eundē dedit ſignum de celo ꝓus oſtendendo celeſtē gloriā: dū tranſfiguratus eſt in monte Thabor: ⁊ deinde aſcendendo in celū cū magna gl̄ia. Ideo ſubdit (Et ſignū non dabitur ei) nunc de celo vel de terra: vel de abyſſo (niſi ſignum Jone ꝓphete) quod eſt de abyſſo: cum de celo nō merean̄t accipere. Et l3 poſtmodum chriſtus fecerit multa miracula: puta in ſuſcitatione Lazari: illuminatiōe ceci nati: ⁊ obſcuratione ſolis: tamen illa nō ſunt data illis. id eſt ad eorum petitioneȝ exhibita. Et dato ꝙ eis fuerint data: nō fuerunt data tūc. Uel ſm Thomā ſuper Matth. nō eſt eis datum ſignū quale petebant: neq̨ ad eoꝝ vtilitatē. In hoc autē ꝙ dat ſignum Jone ſm Chryſoſto. latenter minatur eis ruinam ſue ciuitatis: propter mortē chriſti quā erant executuri. ac ſi diceret. Ita eſtis rebelles ⁊ increduli ꝙ omnino oportet impleri figurā que ꝓceſſit in Jona: eo ꝙ iniqua morte me ꝯdēnabitis: ſed ve vobis q2 reſurgā. Et ſic chr̄s dedit eis ſignum ꝓnoſticum: qd̄ ſemp̄ eſt

de futuro. Dedit etiã eis ſignũ rememoratiuũ: q̄d eſt de p̃terito. Sicut em̃ actio Jone fuit ſignũ future ſepulture chr̄i: ita ſepultura chr̄i fuit ſignũ cõmemorãs p̃teritã actionẽ Jone. Eſt em̃ vt ad p̄ñs ptinet triplex ſignũ. ſ. Oſtenſiuũ de p̄ſenti. Pronoſticũ de futuro. ⁊ Rememoratiuũ de p̃terito. Sacramenta em̃ noue legis p̄mo modo ſignificãt effectũ ſuũ: puta baptiſmus ablutionẽ a pctis. Scd̄o mõ aũt ſignificãt ſuũ finẽ. i. gloriã. et Tertio modo ſignificant p̄ncipalẽ ſuã cauſam: id eſt chr̄i paſſionẽ: vt ptꝫ p ſ. Tho. in. iiij. di. j. q. j. ar. j. Ideo ſequit̃ (ſicut em̃ fuit Jonas in ventre ceti tribꝰ diebꝰ ⁊ tribꝰ noctibꝰ: ſic erit filius hoīs in corde terre tribꝰ diebꝰ ⁊ tribꝰ noctibꝰ. Sed ↄtra: qꝛ ſepultus eſt feria ſexta ad veſpam: ⁊ reſurrexit die dominico de mane. Ad hoc dicũt q̄dã vt teſtat̃ Augꝰ. de ↄſen. euang. ꝙ ille tres hore quibꝰ ſol obſcuratus eſt chr̄o exñte in patibulo a. vj. hora vſqꝫ ad. ix. cõputãt̃ p vna nocte: ⁊ reliq̃ a. ix. vſqꝫ ad occaſum p vna die. ſed iſti nõ itelligũt modũ loq̄ndi ſcripturaꝝ vt idẽ dicit: q̃ a pte denominãt totũ. Soluit ergo Augꝰ. ibi ⁊ ſilr̄. x. de trini. ⁊ Hiero. ⁊ ſ. Tho. ſup Matth. ꝙ dies naturalis eſt. xxiiij. horaꝝ: ⁊ diẽ artificialem ſimul cũ nocte tanqꝫ ptes cõphendit. Chr̄s aũt tetigit in ſepulcꝝ de tribꝰ diebus naturalibꝰ. de fine. ſ. ferie. vj. ⁊ principio dñice: ⁊ d̄ toto ſabbato. A parte ergo extrema ferie ſexte cõputat̃ tota illa dies: ⁊ ↄſeq̄nter nox p̄cedens. ⁊ ſic fuerũt tres noctes. ſ. que p̄ceſſit feriã ſextã: ⁊ q̃ p̄ceſſit ſabbatũ: ⁊ q̃ dñicam. Et ſilr̄ tres dies artificiales: vt ptꝫ. Sed ↄtra hoc arguit̃ qꝛ pari rõne ab extrema pte diei dñice. ſ. a mane debuit ipa tota denominari: ⁊ ↄſequenter cõputabit̃ nox ſeq̄ñs: ⁊ ſic erunt q̄ttuor noctes. Ad hoc dicit̃: ꝙ dies tũc incepit cõputari a ſero: ideo nox q̃ dñicã ſeq̄bat̃ nõ erat pars dñice. Vñ Aug. x. de trinita. vbi ſ. Sicut inq̄t p̄mi dies ꝓpter futurũ hoīs lapſuꝫ a luce in noctem: ita iſti ꝓpter hoīs reparatiōem a tenebris in lucem cõputant̃. Hec ille. Videt̃ aũt ſm eũ iſte ordo mutatus q̄ñ fuit ſaluator captꝰ ſm alios aũt in nocte reſurrectiōis: ita ꝙ ſm eos illa nox dominice cõputat̃ cuꝫ die p̄cedente inquantũ finis porīs ordinis: et cũ ſequẽte inquantũ initiũ ſeq̄ntis. Et ſic ſm eos vna dies naturalis fuit paraſceues cum nocte ſeq̄nte: tertia aũt dñica cũ nocte p̄cedente. Sed p̄mũ eſt melius.

Et nota ſm Chryſ. ꝙ chr̄s nõ dixit ſe reſurrectuꝝ manifeſte: qꝛ eum deriſiſſent: ſꝫ occulte: vt crederẽt q̄s p̄ſciuit credituros. Et nõ dixit in terra ſed in corde terre: vt ⁊ ſepulcrũ oſtendat: ⁊ nullus ſolã mortis apparentiã ſuſpicet̃. Sed ⁊ tres dies propter idem poſuit. In hac parte eſt documentũ in ſenſu morali: ꝙ ſi volumus aliquid obtinere a chr̄o opꝫtet cũ humilitate nõ cũ ſupbia poſtulare: neqꝫ ad malũ finẽ ſed ad bonũ Jaco. iiij. Deus ſupbis reſiſtit humilibꝰ aũt dat grãm. i. rem poſtulatã: ⁊ gratioſe exhibitã. Eſt ⁊ aliud.

Nam q̄ntũ ex hoc euãgelio colligit̃ tria ſunt genera maloꝝ. Primi ſunt curioſi q̄ nec credere nec ↄuerti volũt niſi videãt ſigna quia ↄſiderare deberẽt ꝙ miracula chr̄i ⁊ apoſtoloꝝ ipi vident ſi volunt in effectu ſuo: qui eſt mũdi ↄuerſio ⁊ ſedes Petri ſubiugatio Rome: reliquie ⁊ tẽpla ſanctoꝝ: ſepulcrũ dñi: ⁊ hmōi: ⁊ ꝙ nõ debent modo fieri eadẽ miracula: qꝛ fides iaꝫ eſt plantata ⁊ roborata: nõ aũt tpe chriſti. Secũdi ſunt duri q̄ non volunt ↄuerti propter efficaciam dñice mortis: q̄d notat̃ cũ datur ſignuꝫ de chriſti ſepultura in corde terre. Iſti ſunt duriores petris: que paſſionis tempore ſciſſe ſunt. Nec ſilr̄ volũt cõuerti ꝓpter verba dei vt niniuite: ſed ea faſtidiunt. Nec ꝓpter odorẽ fame chr̄i: vt regina auſtri ꝓpter famã Salomonis. Hic aũt odor chr̄i in ſcripturis aſſimilat̃ odori cedri qui fugat ſerpentes: ⁊ eſt odor ſue paupꝫtatis: qui deberet fugare ſerpentes terrã comedẽtes. i. motꝰ auaricie ex odore myrrhe q̄ fugat vermes: ⁊ eſt odor ſue humilitatis q̄ debet fugare motus ſupbie: q̄ corrodunt omnia interiora aīe merita. ex odore vinee q̄ fugat bũfones. Et ẽ odor ſue puritatis q̄ debet fugare motus luxurie. Bufones em̃ ad litterã dicuntur ſepe naſci de genitalibꝰ mortuoꝝ. Tertij ſunt ſepe recidiuãtes: q̄d notat̃ cũ dicitur: Cum immũdus ⁊c̃. Sed caueãt iſti malum finem. ſ. ne fiant nouiſſima ⁊c̃.

Quantũ ad ſcõm ſciendum eſt: ꝙ chr̃s cõparat iudeos niniuitis ⁊ cõminat̃ eis: qꝛ erãt in breui caſuri niſi peniterẽt. Sed ne aliqs crederet ꝙ peniterẽt ſic niniuite audito Jona: ita iſti viſa chr̃i reſurrectione: Jdo ſm Chryſ. ſubdit̃ (Uiri niniuite ſurgent in iudicio). i. in die iudicij: vel in iudicio. i. ad iudiciũ ſiue vt iudicent̃ (cũ generatiõe iſta) Et ꝗ ptz ſm Remig. ꝙ nõ ſolũ boni: ſʒ etiã mali reſurgẽt ⁊ ſimul. i. in eodẽ tpe reſurgẽt ꝯtra quoſdã hereticos ꝗ dixerũt vnã eſſe bonoꝝ ⁊ aliã maloꝝ reſurrectionẽ. Et ſilr̃ ſm eũ hic excludit̃ iudeoꝝ error: ꝗ ꝯſueuerũt dicere ꝙ ante diẽ iudicij celebrabit̃ reſurrectio ⁊ ꝙ reedificabit̃ hierl̃m. Et ſilr̃ ſm ſan. Tho. error millenarioꝝ. i. eoꝝ ꝗ dixerũt iuſtos ⁊ martyres ꝑ mille annos an̄ iudiciũ ſurrecturos: qꝛ iuſti Niniuite ſurgent cũ generatione iſta iniuſta. (Et ꝯdemnabunt eã) ſm Hiero. nõ ſnie poteſtate: ſed ꝯparatiõis exemplo. Nã ſequit̃. (Quia penitẽtiã egerunt in p̄dicatõe Jone) cũ tamẽ eſſent ipi pus infideles: ⁊ ille. i. Jonas: vt dt̃ Remig. ſimplici voce ſine atteſtatõe ſignorũ loqueret̃: ⁊ tm̃modo trib⁹ dieb⁹ p̄dicaſſet. Jſti aũt nõ penitẽt ꝗ ſunt pp̃ls dei viſis tot miraculis: ⁊ auditis tot ſmonib⁹: ⁊ p̄ſente tãto viro: imo ⁊ deo. (nã ecce plus q̃ Jona). i. plus q̃ homo (hic). i. in iſto loco ſm Hiero. qꝛ ly hic vt dicit nõ eſt pnomen ſed aduerbiuʒ loci. Deinde adducit ſaluator aliud exemplũ q̃d magʒ vrget di. (Regina auſtri). i. regina ſaba cui⁹ regnũ eſt in parte auſtrali reſpectu hierl̃m (ſurget in iudicio cũ generatiõe iſta ⁊ ꝯde. eã qꝛ ve. a fi. ter. au. ſap. ſal. ⁊ ecce plus q̃ ſa. hic) Jſtud plus fuit q̃ factũ niniuitaꝝ: vt dicit Chryſ. qꝛ Jonas iuit ad eos: iſta aũt venit mulier barbara ⁊ remota: nõ formidans mortẽ cupiditate ſapiẽtie. Et ſic dicit Hiero. in hac regina ⁊ niniuitis: fides nationũ p̄fert̃ iſraeli. Et qꝛ iſti fuerũt nequã: ideo ſubiũgit̃ pena. i. excecatio ⁊ poſſeſſio a diabolo. Ad cuius euidentiam ſciendũ eſt ꝙ circa iſtũ textũ d̃ exitu ſpũs imundi ſunt due opiniones: vt teſtat̃ bea. Tho. ſup Matth. Una eſt beati Hiero. ꝙ hic nõ ſit cõparatio inter diuerſas res geſtas: ſed ſoluʒ ꝙ chr̃s narret q̃d iudeis acciderit ⁊ q̃d futuꝝ eſſet: ⁊ hoc nõ ꝯponẽdo exemplũ ex re geſta ſed ex parabola. i. ex re que fuiſſe potuit quã tamẽ nõ eſt neceſſ̃ fuiſſe. Alia eſt Aug. ⁊ alioꝝ multoꝝ ꝙ hic adducat̃ exẽplũ ex re geſta: ⁊ ſit cõparatio diuerſaꝝ reꝝ geſtaꝝ vel gerendarũ. Scdʒ p̄mã ergo viam exponit̃ ſic: (cũ ſpũs immũdus exierit ab homie). i. pp̃lo iudaico qui nomie hominis hic ſignatur. Nã poteſtas diaboli fuit eiecta ab eo qñ legem ſuſcepit: ſm Hiero. qꝛ lex demonũ cultũ deſtruebat. (tunc) ſm eum (ambulat ꝑ loca arida). i. gentiliũ corda: q̃ ſm Remig. arida erãt ab humore grẽ ⁊ ſalutarʒ aque. i. ſcripture. Et iſta diabolus pleniꝰ abinde poſſedit (querens requiem) Jn his em̃ q̃ſiuit requiẽ: ſm Remig. q̃ putauit ſe in gentili pp̃lo ꝑpetuã habere q̃eteʒ vel ſi hoc nõ putauit ſaltẽ appetijt ⁊ pcurauit (⁊ non inuenit (ſed inde fuit repulſus ſm Hiero. ⁊ Remig. quãdo ad p̄dicationem apoſtoloꝝ gentes abiecta demonuʒ cultura dño crediderũt (Et tũc dicit Reuertar in domũ meã vnde exiui.) id eſt in gentẽ iudaicã ſm eoſdẽ Hiero. ⁊ Remig. quia. ſ. credẽtib⁹ gentilib⁹ infideles remãſerunt iudei: ⁊ ad eos regreſſum parauit ſpũs immũdus. (⁊ veniens inuenit eã vacantẽ) id eſt vacuã fide ⁊ bonis opib⁹. Uel ſm Hieroñ. quia carebat chr̃o hoſpite ⁊ angeloꝝ p̄ſidio dicentiũ: Surgite eamus hinc. Sicut em̃ Joſephus teſtat̃: ſacerdotes poſt chr̃i mortẽ nocte in templo audierunt ſtrepitũ: deinde voces dicentium. Tranſeamus ab his ſedibus. quas voces Hiero. hic angeloꝝ eſſe teſtat̃ (Scopis id eſt ſupfluis ⁊ exteriorib⁹ obſeruationib⁹ legʒ ⁊ traditiõib⁹ phariſeoꝝ ſm Hiero. (mundatã ⁊ ornatam) exterius (Tunc vadit ⁊ aſſumit ſeptẽ alios ſpũs nequiores ſe). i. aſſumit vniuerſitatẽ vicioꝝ (⁊ ingreſſi habitãt ibi) poſſidẽtes gentẽ illã (⁊ fiũt nouiſſima hois illius). i. gentis vl̃ pp̃li huius (peiora priorib⁹) quia ſunt in peiori ſtatu q̃ ante legẽ datã. Hiero. Multo nunc maiore demonũ numero poſſidentur: blaſphemantes in ſynagogis ſuis Jeſum chr̃iſtum: q̃ in egypto poſſeſſi fuerant ante legis noticiam: quia aliud eſt venturum eſſe non credere: aliud non ſuſcepiſſe qui ve-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

nerit. Septenarium autem numeruȝ adiunctū diabolo vel ꝓpter ſabbatū intelligere ꝓpter numerū ſpiritusſancti. Hec ille. Qui videt velle ꝙ ideo dicunt aſſumi .vij. ſpiritꝰ: qꝛ iudei ſupſticioſe obſeruant diem ſeptimū. Vel qꝛ ſeptē ſunt dona ſpūſſancti: quibꝰ aduerſant illa extinguēdo ſi poſſūt. Vel ſm alios vt deſignet vniuerſitas viciorū: quia ſeptenarius eſt numerus vniuerſitatis tpis. Dicunt aūt iſti ſpūs nequiores ſm Beď. rōne effectꝰ: quia .ſ. grauiora ſunt peccata ſeqntia ꝙ priora Et idem videt dicere Grego. ſup illud Job. xxxix. Procul odorat bellū (ſic erit) .i. ſic eueniet ſicut dictū eſt (ꝛ generationi huic peſſime) Erit inquã ꝑ ꝛ realit ſic ficticie accidit hoi de q̃ cōpoſita eſt parabola. Sed exponēdo ſm aliā viam: qdam vt teſtat Hierony. iſtū locū ď hereticis dictū putāt: ꝙ immūdꝰ ſpūs q̃ in eis aliqñ habitauerat qñ gentiles erāt: ad ꝯfeſſionē vere fidei eijciatur: poſtea ꝟo cū ſe ad hereſim tranſtulerint: ꝛ ſimulatis virtutibꝰ ornauerint .i. domū ſuā: tūc aliis .vij. nequā ſpiritibꝰ adiūctis: reuertat ad eos diabolus ꝛ habitet i illis: fiantq̃ nouiſſima eorū peiora ꝓoribꝰ. Multo quidem peiori cōditione ſūt heretici ꝙ gentiles: quia in illis ſpes fidei: ꝛ in iſtis eſt pugna diſcordie. Hec ille. Sed ꝯtra hoc arguit idē Hierony. qꝛ ex eo qđ ſeqt: Sic erit ꝛ generationi huic peſſime: cōpellimur ñ ad hereticos ſed ad iudeos referre ꝑabolam. Ad hoc dicit ꝙ verū concluderet argumentū ſi eſſꝫ parabola: ſecꝰ ſi eſt res geſta in hereticis: quibꝰ aſſimilātur iudei. Sic eñ optet hoc intelligere de vtroq̃: non aūt de hereticis tm̄ vt forte q̃dam intelligebāt ꝯtra q̃s ꝓcedit argumētū. Scdꝫ alios aūt puta Greg. ꝛ Rab. et Augꝰ. intelligit hoc nō de hereticis tm̄: ſꝫ de q̃libet pctōre a q̃ exit diabolꝰ in iuſtificatione. Et ambulat ꝑ loca arida .i. iuſtorū corda arida ab omni humore carnalis cōcupiſcētie: ſed nō inueniēs requiē: redit ad illū ꝑ recidiuū: ꝛ inuenit talē aīam ſm Raba. vacantē ꝑ negligentiā. mundatā ꝑ ꝓorem iuſtificationē: ꝛ ornatā ſimulatis virtutibus: ꝛ efficitur peior ꝙ prius. Et ſm Aug. de conſenſu euang. hoc eſt: qꝛ nō ſolum habebit .vij. vicia capitalia vt prius: ſedetiā ꝑ hypocriſim ſe ſimulabit habere virtutes oppoſitas: ideoq̃ dicunt .vij. ſpiritus neqores aſſumpti. Sed ſm Chryſ. intelligit hoc de eo a quo expellit diabolꝰ corꝑaliter. qꝛ ſi talis efficiat ſegnior: grauiorē trahit aduerſus ſe phantaſiā .i. ſi mereatur vt ſcđo diabolus inuadat eū: grauiꝰ torquet. In hac parte eſt documentum vt peniteat quilibꝫ vt niniuite: ꝛ caueat iudeorū recidiuū: quia cōſuetudinē facies in qua morieris niſi qđ magnū accidat. Gre. Tenēt male conſuetudines que ſemel ceperint: ꝛ non niſi cum peccatoris vita finiuntur.

Quantū ad tertiū ponit confortatio et conſolatio eorū qui chro adheſcunt: cū ď: (Adhuc eo loquēte ad turbas ecce mater eius ꝛ fratres) Sicut dicit btūs Hieroñ. Heluidius hereticꝰ hic ſui erroris fomētuȝ ſumpſit: vt diceret btām virginē pꝰ chrm alios filios habuiſſe ex Joſeph: nō intelligens ꝙ ſm ſcripturā q̃ttuor modis aliqui dicunt fratres .ſ. Natura: vt Jacob ꝛ eſau Gēte: vt oēs iudei. Cognatiōe: vt Abraā ꝛ Loth de eadē familia exiſtētes. ꝛ Affectu: vt oēs chriani. Fuerunt ğ iſti frēs dñi ſm ſctōs cōſobrini chri .i. filij ſororū matris dñi: nō aūt filij Joſeph ex Maria: neq̃ ex alia vxore melca vł elca noie: quam q̃dam fingunt: vt dicit Hiero. ſectantes apocripha (Stabant foris q̃rentes loq̃ ei) Stabant inq̃ foris ſm aliquos: quia nō poterant intrare pre turba. Vel ſm Chryſoſt. iſti volebant humanū fauorem captare ex eo ꝙ tantus ꝑdicator et propheta ad eos ꝑtineret ꝛ hoc notatur: quia potuiſſent ingredi et audire cum turba ꝛ expectare finem ſermonis: et tamen extra eum vocāt corā omnibus. Vbi aduertendum eſt: ꝙ Chryſ. nō ſolū hic ſedetiā Joan. ij. vbi in nuptijs beata virgo inuitauit filiū vt miraculū in vino faceret notauit eaȝ de pctō inanis glorie ſaltē veniali: dicēs ꝙ per filium volebat ſe reddere clariorē. Sed ſanctus Tho. iij. parte. q. xxvij. dicit ꝙ exceſſit Chryſ. in verbis illis q̃ntum ad virginem dūtaxat: quicquid fuerit ď fratribus eius. Vnde ſcti cōiter tenēt ꝙ nūq̃ venialiter peccauit. Quidā tamē tenēt aliud extremū: ꝛ nō ſolū ſentiūt ꝯ Chryſ. q̃ eā vo

luiſſe peccaſſe actualiť: ſed tenent ꝯ Chryſ. ⁊ omnes alios doctores ſctõs q̄ eã tenent nullo diſcrepante fuiſſe in originali conceptã: ⁊ p̄uilegium chr̄i. ſ. ꝙ ſolꝰ ſit ſine peccato ꝯceptus: ex q̄dã fatua deuotione volunt attribuere virgini. Reſtat ergo vt ſupueniãt aliq̄ dicẽtes ꝙ fuerit ð ſpiritusancto cõcepta. Hoc em̄ videť ſequi ad illud qꝛ de chr̄o dicit btũs Amb. vt refert Auguſt. iiij. li. ꝯtra Julianũ. Chr̄s non aliter potuit expers eſſe delicti: niſi expers fuerit illiꝰ ꝯceptionis quã cõmixtio viri ⁊ mulierꝫ operatur. Hec ille (Dixit aũt ei q̄dam) non ex ſimplicitate loquẽdo ſcḋm Hiero. ſed inſidiando: volens experiri ſi ſpirituale exercitium p̄dicationis ꝓpter affectũ carnalẽ interrũperet (Ecce mater tu. ⁊ fra. tui foris ſtant q̄rentes te) Sed ſtatim chr̄s illũ cõfutauit. Unde ſequiť (At ipſe reſpõdens dicẽti ſibi ait: Que eſt mater mea ⁊ q̄ ſunt fratres mei?) Sicut aũt dicit Hil. in his verbis nõ eſt faſtidioſe de matre ſua ſenſiſſe exiſtimandꝰ: de qua tantã in cruce poſitus habuit curam: imo ſi voluiſſet negare matrẽ: vt ait Chryſ. tũc negaſſet qñ iudei exprobrabãt ei de matre dicẽtes Mar. c. vj. Nõne hic eſt faber ⁊ Marie filius? Nihil ergo aliud voluit dicere ſcḋm Hiero. niſi ꝙ ſpiritualia carnalibꝫ p̄ferebat. Unde ſubdiť (⁊ extendens manum in diſcipl'os ſuos dixit Ecce mater mea ⁊ fratres mei) quaſi dicc. Non cognatio ſed deuotio mihi reddit aliquẽ ꝓpinquũ. Uñ ſubdiť (quicũqꝫ em̄ fecerit voluntatẽ patrꝫ m. q̄ in celis eſt: ipſe) ꝑ charitatẽ ⁊ amorẽ (meꝰ fraťz ſoror ⁊ mater eſt.) Eſt aũt notandũ circa iſta ꝙ aliq̄s efficiť mater vel frať vel ſoror chr̄i dupliciť: Uno mõ faciẽdo dei voluntatem inquantũ quilibet eorum diligitur affectu fraternali vel ſororio vľ materno: Et alio mõ habendo eandẽ nature cõformitatẽ cũ eo: ꝓpter qḋ chr̄s hoĩes fratres ſuos vocat dicẽs: Narrabo nomẽ tuum fratribꝫ meis in pſalmo. Sed qꝛ is q̄ ẽ frater p̄mo modo iter hoĩes: eſt etiã ſcḋo modo: non econuerſo: iḋ ſimplr̄ frater dr̄. Utraqꝫ ãt fraternitas ſiť iuncta debꝫ nobis p̄bere fiduciã i iudicio: iuxta illḋ Ber. ad chr̄m. Puto quia iam me ſpernere nõ poteris: os ex oſſibꝫ meis et caro de carne mea. Unde in iudicio demones videbunt eũ vt iudicẽ punientẽ; angeli vt dñm poſſidentẽ: nos vt deũ creãtẽ: vt dñm ⁊ regem gubernantẽ: vt redẽptorẽ redimẽtẽ: vt fratrem de noſtro ſanguine deſcẽdentẽ. Prebebit etiã magnã felicitatẽ in regno. Inſignum cuiꝰ Joſeph Beniamin fratri ſuo ex parte patris et matris dedit partẽ duplicem. Gen. xliij. Angeli em̄ ſunt fratres chriſti ex parte patris celeſtꝫ ſolũ a q̄ imaginem habent dei. Nos autẽ etiã ex parte matris: Ideo dabit nobis refectionẽ intellectus in deitate: et ſenſuũ in humanitate. ſed angelis nõ dabit ſecũdũ. In hac parte tangit Chryſ. documentũ dicẽs: Multe mulieres beatificauere ſanctam v̄ginẽ illam et eius vtex: ⁊ optauerũt fieri tales matres. Quid eſt igitur ꝙ prohibeat? Ecce latam conſtituit vobis viam: ⁊ licꝫ non mulieribꝫ ſolum ſed ⁊ virꝫ fieri matrẽ dei Hec ille.

Feria q̄nta poſt dñicam primã q̄drageſ. Tex. euã. Joã. viij.

d

Icebat Jeſus ad eos qui crediderunt ei iudeos. Si vos manſeritis i ſermõe meo vere diſcipuli mei eritꝫ. Et cognoſcetis veritatem: ⁊ veritas liberabit vos. Reſponderũt ei: Semen abrae ſumus: ⁊ nemi ſeruiuimus vnq̄: Quõ tu dicis: liberi eritis? Reſpondit eis Jeſus. Amen amẽ dico vobis: qꝛ omis qui facit peccatũ ſeruus ẽ pcti. Seruꝰ autẽ nõ manet in domo in eternũ: filius manet in eternũ: Si ergo filius vos liberauerit: vere liberi eritis: Scio qꝛ filij Abrae eſtis. Sed queritꝫ me interficere: qꝛ ſermo meus non capit in vobis: Ego qḋ vidi apḋ patrẽ meũ loquor: ⁊ vos que vidiſtis apud patrẽ veſtrũ facitꝫ. Reſponderũt ⁊ dixerũt ei. Pa-